

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ДРУГА СЕКЦІЯ

СПРАВА БОЖКО проти УКРАЇНИ

(Заява № 3446/03)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

4 жовтня 2005 року

Це рішення стає остаточним відповідно до умов, зазначених у § 2 статті 44 Конвенції. Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі Божко проти України,

Європейський суд з прав людини (Друга Секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

пан Дж.-П. Коста (*Mr J.-P. Costa*), Голова,
пан І. Кабрал Барreto (*Mr I. Cabral Barreto*),
пан К. Юнгвірт (*Mr K. Jungwiert*),
пан В. Буткевич (*Mr V. Butkevych*),
пан М. Угрехелідзе (*Mr M. Ugrekheldze*),
пані А. Мулароні (*Mrs A. Mularoni*),
пані Е. Фура-Сендстрьом (*Mrs E. Fura-Sandström*) судді,
та пані С. Долле (*Mrs S. Dollü*), секретар секції,

після обговорення в нарадчій кімнаті 13 вересня 2005 року,
виносить таке рішення, що було прийнято того ж дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена за заявою № 3446/03, поданою до Суду проти України громадянином України паном Григорієм Филімоновичем Божком (далі – “заявник”) 14 січня 2003 року відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав і основних свобод людини (далі – “Конвенція”).

2. Уряд України (далі - ”Уряд”) був представлений його Уповноваженим - пані В. Лутковською, Міністерство юстиції України.

3. 12 листопада 2003 року друга секція прийняла рішення комунікувати цю заяву Уряду. Суд, відповідно до § 3 статті 29 Конвенції, вирішив розглядати питання щодо суті та прийнятності заяви разом.

ЩОДО ФАКТІВ**I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ**

4. Заявник народився у 1928 році та проживає у с. Журавка Донецької області, Україна.

5. Рішенням від 19 березня 2002 року Новоградівський міський суд задовольнив позов, поданий заявником проти його працедавця, шахти «1/3 Новоградівська» (державне акціонерне товариство), щодо виплати допомоги по непрацездатності та зобов’язав відповідача сплатити заявнику суму в розмірі 2 224,52 грн.¹

6. В серпні 2002 року заявник подав до Новоградівського міського суду скаргу про невиконання державною виконавчою службою судового рішення.

¹1. Приблизно 366 євро.

7. Рішенням від 7 жовтня 2002 року суд відхилив позов заявника через необґрунтованість. Суд зауважив, що на банківські рахунки шахти було накладено арешт, і що заявника було внесено до списку стягувачів під номером 1836 а також по мірі того, як на рахунки товариства-боржника будуть поступати кошти, державна виконавча служба повною мірою задовольнить претензії кредиторів. Крім цього, суд послався на ухвали Донецького арбітражного суду від 30 серпня 2000 року та від 14 травня 2001 року, згідно з якими державна виконавча служба мала реалізувати майно шахти з метою задоволення вимог кредиторів з огляду на процедуру банкрутства підприємства, що тривала.

8. Заявник оскаржив це рішення у Донецькому апеляційному суді, який своїм рішенням від 28 листопада 2002 року підтвердив відповідне судове рішення. Заявник подав касаційну скаргу до Верховного суду України, який своєю ухвалою від 18 серпня 2003 року відмовив у перегляді відповідних рішень та ухвал, не виявивши жодних ознак невірної застосування національного законодавства.

9. Рішенням від 23 грудня 2002 року Донецький обласний господарський суд наказав державній виконавчій службі міста Новогродівка накладати арешт на банківські рахунки боржників шахти.

10. В лютому 2003 року відбулося злиття шахти «Новогродівка» разом з багатьма іншими підприємствами в одне підприємство «Селидіввугілля». Рішенням від 18 грудня 2003 року суд міста Новогродівка наказав передати всі зобов'язання підприємств, що злилися, їх правонаступнику - «Селидіввугіллю».

11. Протягом лютого-травня 2004 року заявнику по частково було сплачено всю суму заборгованості, яку необхідно було сплатити відповідачу за рішенням суду від 19 березня 2002 року. 13 травня 2004 року державною виконавчою службою було винесено постанову про закінчення виконавчого провадження у зв'язку виконанням вищезазначеного рішення.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

12. Відповідне національне законодавство зазначено у рішенні *Ромашов проти України* (заява № 67534/01, від 27 липня 2004 року).

ЩОДО ПРАВА

I. ЩОДО ПРИЙНЯТНОСТІ

13. Заявник скаржився на тривале виконання судового рішення, яке було прийняте на його користь. Він вважав, що ця ситуація порушувала його право на справедливий судовий розгляд упродовж розумного строку та на повагу до його майнових прав та вважав це порушенням його права на гідний життєвий рівень. Він посилається на § 1 статті 2, § 1 статті 6 Конвенції, а також на статтю 1 Протоколу № 1 § 1 у яких йдеться про таке:

§ 1 статті 2

«1. Право кожного на життя охороняється законом (...).»

§ 1 статті 6

«Кожен при вирішенні питання щодо його цивільних прав та обов'язків (...), має право на справедливий і відкритий розгляд упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом»

Стаття 1 Протоколу № 1

«Кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений свого майна інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом або загальними принципами міжнародного права.

Проте попередні положення жодним чином не обмежують право держави вводити в дію такі закони, які, на її думку, є необхідними для здійснення контролю за користуванням майном відповідно до загальних інтересів або для забезпечення сплати податків чи інших зборів або штрафів.»

A. Щодо прийнятності скарг за § 1 статті 2 Конвенції

14. Суд нагадує, що він вже відхиляв подібні скарги заявників у справах щодо невиконання судових рішень (див. справа *Сокур проти України*, заява № 29432/02, ухвала від 26 листопада 2002 року; справа *Василенков проти України*, заява № 19872/02, §§ 18-20, рішення від 3 травня 2005 року). Суд не вбачає жодних підстав для іншого висновку з цього приводу. З цього випливає, що ця частина заяви є явно необґрунтованою, а отже має бути відхилена відповідно до §§ 3 і 4 статті 35 Конвенції.

B. Щодо прийнятності скарг за § 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Протоколу № 1

15. У своїх зауваженнях від 16 лютого 2004 року Уряд не висловив попередніх заперечень. 19 травня 2004 року Уряд у факсимільному повідомленні поінформував Суд, що судові рішення винесене на користь заявника було виконане повною мірою. Уряд зауважив, що з огляду на це

заявник не може більше вважатися жертвою у сенсі статті 34 Конвенції, а отже ця частина заяви має бути відхилена, як несумісна з положеннями Конвенції у сенсі § 3 статті 35 відповідно до правила *ratione personae*.

16. Суд зауважує, що подібні доводи Уряду вже відхилялися в багатьох рішеннях Суду, коли заявник вважав, що тривале виконання судового рішення винесеного на його користь, є порушенням його прав гарантованих Конвенцією (див., наприклад, справи *Ромашов проти України*, заява № 67534/01, § 27, від 27 липня 2004 року, *Войтенко проти України*, заява № 18966/02, § 35, від 29 червня 2004 року). Отже, Суд постановляє, що необхідно відхилити попередні доводи Уряду.

17. Суд постановляє, що заява не може бути визнана явно необґрунтованою у значенні § 3 статті 35 Конвенції. До того ж, Суд не встановив жодної іншої причини неприйнятності заяви. Таким чином, Суд визнає її прийнятною.

III. ЩОДО СТВЕРДЖУВАНОВОГО ПОРУШЕННЯ § 1 СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ ТА СТАТТІ 1 ПРОТОКОЛУ № 1

18. У своїх зауваженнях Уряд висунув аналогічні доводи, що й у справах *Ромашова*, *Войтенка* та *Сокура*, які мали на меті довести відсутність порушення § 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Протоколу № 1 (див. вищезгадані рішення *Ромашов*, § 37; *Войтенко*, § 37; *Сокур* проти *України*, заява № 29439/02, § 28, від 26 квітня 2005 року; *Кацюк* проти *України*, заява № 58928/00, §§ 50 та 56, від 5 квітня 2005 року).

19. Заявник не погодився з такими твердженнями Уряду.

20. Суд передусім нагадує, що орган державної влади не може посилається на відсутність коштів для виплати боргу, що ґрунтується на судовому рішенні; також Суд зазначає, що значна затримка виконання судового рішення порушує право, яке захищено статтею 1 Протоколу № 1 (див. *Бурдов* проти *Росії*, заява № 59498/00, §§ 35 та 40, ЄКПЛ 2002-III). Звідси випливає, що не вживаючи впродовж приблизно двох років і двох місяців заходів, необхідних для виконання остаточного судового рішення у цій справі, українські органи влади частково порушили положення § 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Протоколу № 1 щодо своєї ефективної роботи.

21. Цього достатньо для Суду, щоб зробити висновок про недотримання § 1 статті 6 та статтю 1 Протоколу № 1 у цьому випадку.

III. ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

22. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, то Суд у разі необхідності надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію.»

23. Суд підкреслює, що відповідно до статті 60 Регламенту Суду будь-яка вимога щодо справедливої сатисфакції має бути подана з детальним переліком претензій, а також у письмовому вигляді та супроводжуватися підтверджуючими документами без яких Суд може відхилити вимогу повністю або частково.

24. У своїх зауваженнях, заявник вимагав суму в розмірі 136 Євро, яка еквівалентна несплаченій сумі за рішенням суду, прийнятим на його користь. Нагадуючи про негативні наслідки інфляції для суми, яка йому була присуджена відповідно до судового рішення, заявник вимагає відшкодування матеріальної шкоди у розмірі 73 Євро та 6000 євро як компенсацію моральної шкоди, якої він зазнав.

25. Уряд зауважує на відсутності документального підтвердження вимог заявника. Він вважає вимоги, висловлені щодо моральної шкоди надмірними, також, що ймовірно визнання порушення надасть заявнику достатню справедливую сатисфакцію.

26. Що стосується матеріальної шкоди стосовно проміжку часу впродовж якого судове рішення не виконувалось, Суд визнає, що заявник зазнав певної шкоди через це, внаслідок інфляції. Суд вважає, що сума якої вимагає заявник для відшкодування моральної шкоди є надмірною (див. рішення *Ernestina Zullo* проти *Італії*, заява № 64897/01, § 26, від 10 листопада 2004 року). Суд на засадах справедливості та відповідно до статті 41 присуджує заявнику суму в розмірі 1 040 євро за всю зазану шкоду.

В. Судові витрати

27. Заявник не висунув жодних вимог з цього приводу.

С. Пеня

28. Суд вважає належним, щоб пеня ґрунтувалася на граничній позичковій ставці Європейського центрального банку плюс три відсоткові пункти.

НА ЦИХ ПІДСТАВАХ, СУД ОДНОГОЛОСНО:

1. *Оголошує* заяву прийнятною щодо скарг за § 1 статті 6 Конвенції та статтею 1 Протоколу № 1 та непринятною щодо іншого,

2. *Встановлює*, що у цій справі було порушення § 1 статті 6 Конвенції;
3. *Встановлює*, що у цій справі було порушення статті 1 Протоколу № 1 ;
4. *Вирішує, що:*
 - а) протягом трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до § 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має сплатити заявнику суму в розмірі 1 040 євро (одна тисяча сорок євро) за матеріальну й моральну шкоду Ці суми мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на дату сплати здійснення платежу, враховуючи будь-який податок, який може підлягати сплаті заявником із зазначених сум;
 - б) у випадку невиконання чи несвоєчасної виплати державою-відповідачем належної заявнику суми, на неї нараховуватиметься пеня, яка дорівнює граничній позичковій ставці Європейського центрального банку плюс три відсотки, з часу, коли закінчиться вищезгаданий тримісячний строк, і до моменту повного розрахунку;
5. *Відхиляє* інші вимоги щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено французькою мовою та повідомлено письмово 4 жовтня 2005 року відповідно до § 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

С. Долле
Секретар

Дж.- П. Коста
Голова